

ÉSZAK-ALFÖLDI REGIONÁLIS ÁLLAMIGAZGATÁSI HIVATAL
FELÜGYELETI ÉS IGAZGATÁSI MONITORING FŐOSZTÁLY

✉ 4024 Debrecen, Piac u. 54. 📠 4002 Pf. 83. ☎ 52/504 - 100 📞 52/504 - 105

E-mail: torvenyesség@hajdu.earkh.hu, **web:** http:// www.earkh.hu

Iktatószám:

Üi.: Szenderákné dr. Tallai Mária

Összefoglaló jelentés

az Észak-alföldi régióban működő települési önkormányzatok zárszámadási rendeleteinek 2010. évi átfogó szakmai értékeléséről

Az Észak-alföldi Regionális Államigazgatási Hivatal 2010. évi munkatervébe – az előző évhez hasonlóan - **kiemelt munkatervi feladatként** került meghatározásra az **ágazati rendeletalkotás elemzése körében, a helyi önkormányzatok zárszámadási rendeleteinek átfogó szakmai felülvizsgálata és értékelése.** E feladatot a munkaterv szerint a **Felügyeleti és Igazgatási Monitoring Főosztálynak** kellett elvégeznie.

A munkatervi feladat végrehajtása megtörtént, 2010. évben is elvégeztük az Észak-alföldi régióban (Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében) működő helyi önkormányzatok **75,7 %-a** (2009. évben 68 %) **zárszámadási rendeleteinek** szakmai felülvizsgálatát.

A szakmai felülvizsgálat alapjául az alábbi jogszabályok szolgáltak:

1. A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.)
2. Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Áht.)
3. A Magyar Köztársaság 2009. évi költségvetéséről szóló 2008. évi CII. törvény
4. Az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: régi Ámr.)
5. Az államháztartás működési rendjéről szóló 292/2009. (XII. 19.) Korm. rendelet (a továbbiakban: új Ámr.)
6. A nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló módosított 1993. évi LXXVII. törvény (a továbbiakban: Nektv.)
7. A jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény (a továbbiakban: Jat.)
8. A költségvetési szervek belső ellenőrzéséről szóló 193/2003. (XI. 26.) Korm. rendelet
9. Az államháztartás szervezetei beszámolási és könyvvezetési kötelezettségeinek sajátosságairól szóló 249/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet

A szakmai felülvizsgálat során alkalmaztuk az Észak-Magyarországi Regionális Államigazgatási Hivatal Miskolci Kirendeltsége által átdolgozott **szakmai segédanyagot** (melyet még a költségvetések készítése előtt kiküldtünk a régió valamennyi jegyzője részére), valamint átdolgoztuk az előző évben használt **módszertani táblázatunkat**. Az átdolgozott módszertani táblázat segítségével átfogó és a régióra vonatkoztatva egységes megállapításokat és következtetéseket kaptunk a zárszámadási rendeletekről.

A munkatervi feladat eredményének részletes ismertetése előtt rögzítenünk kell, hogy a régióban **ez évben sem sikerült elvégezni valamennyi önkormányzat zárszámadási rendeletének szakmai felülvizsgálatát**. Bár az előző évhez viszonyítva Szabolcs-Szatmár-Bereg és Hajdú-Bihar megyében sikerült javítani a számadatokon, Jász-Nagykun-Szolnok megyében a felülvizsgált zárszámadási rendeletek száma - 2009. évhez viszonyítva – nem változott.

Mindezek alapján **Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a 230 helyi önkormányzat 143** (előző évben 123), **Hajdú-Bihar megyében a 83 helyi önkormányzat 81** (előző évben 70), míg **Jász-Nagykun-Szolnok megyében a 79 helyi önkormányzat 73** (előző évben szintén 73) **zárszámadási rendeletének szakmai felülvizsgálatát végeztük el**. Az adatok alapján megállapítható, hogy **a régióban működő 392 önkormányzathoz 95** (2009. évben 126) önkormányzat 2010. július 15-ig **nem küldte meg** a Hivatalhoz a zárszámadási rendeleteket tartalmazó képviselő-testületi ülésekről készült jegyzőkönyveket, ezért az ideális 392 zárszámadási rendelet helyett régiós szinten **297** (előző évben 266) **rendelet felülvizsgálata valósult meg**. A hiányzó rendeletektől eltekintve a két év adatainak összehasonlítása közel **9 %-os** emelkedést mutat a felülvizsgált rendeletek irányába.

A felülvizsgált zárszámadási rendeleteknél **még mindig az eljárási szabályok be nem tartása, az előterjesztések hibája, hiányossága, a jegyzőkönyvek pontatlansága, mellékletek hiánya** fordult elő a leggyakrabban. A zárszámadási rendeletek **tartalmával** kapcsolatban évről-évre kedvezőbb képet kapunk.

A szakmai felülvizsgálat részletes eredménye, az előfordult **törvénysértések, feltárt hiányosságok, hibák az alábbi összefoglaló értékelésben kerülnek kifejtésre:**

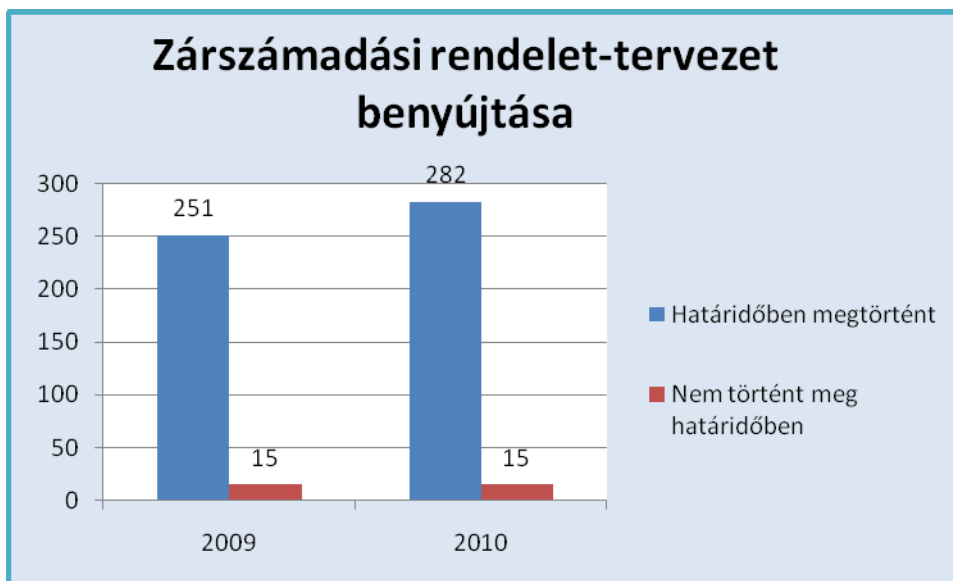
I. Eljárásjogi követelmények betartásának vizsgálata

- 1.) Az Áht. 82. §-ára figyelemmel **valamennyi vizsgált önkormányzat a 2009. évi költségvetésének végrehajtásáról önkormányzati rendeletet alkotott**. A rendeletalkotás során az Ötv. és a saját szervezeti- és működési szabályzatuk eljárási szabályait a képviselő-testületek betartották.

Ugyancsak az Áht. 82. §-a alapján vizsgáltuk, hogy a **polgármester beterjesztette-e 2010. április 30-ig** a zárszámadási rendelet-tervezetet, az előírt mellékletekkel és dokumentumokkal együtt a képviselő-testület elé.

A felülvizsgált **297** zárszámadási rendeletből **282** (előző évben a 266-ból 251) rendelet-tervezet **2010. április 30-ig beterjesztésre került, 15** önkormányzatnál (2009. évben ugyancsak 15) a törvényi határidőt követően kerültek a zárszámadási rendelet-tervezetek a képviselő-testületek elé. A beterjesztésnél a késett napok száma jellemzően 2-3 nap volt, egy esetben 13, két esetben 14 napos mulasztás történt.

Fontos megemlíteni, hogy 2009. évben egy Jász-Nagykun-Szolnok megyei önkormányzatnál (Tiszaderzs) több, mint 60 napos határidő csúszás történt a zárszámadási rendelet-tervezet előterjesztése során. Ez évben ugyanezen települési önkormányzat **a mai napig nem alkotta meg a zárszámadásról szóló rendeletét**. Az érintett önkormányzattal szemben korábban adósságrendezési eljárás indult, amely még nem fejeződött be. A polgármester a szolnoki kirendeltség szakmai felhívására ugyan összehívta a képviselő-testület ülését, amelyen napirendi pontként szerepelt a zárszámadási rendelet megalkotása, azonban az ülésről távolmaradt jegyző miatt döntéshozatalra nem került sor. (Ennek kapcsán a további intézkedés folyamatban van.)

- 2.) Az eljárásjogi követelmények betartása során vizsgáltuk, hogy az Ötv. 92. § (13) bekezdés a) pontja alapján **véleményezte-e a pénzügyi bizottság a rendelet-tervezeteket**.

A vizsgálat eredményeként megállapítottuk, hogy a zárszámadásról szóló előterjesztéseket **15** önkormányzat (2009. évben 19) **pénzügyi bizottsága** nem **tárgyalta** és **nem alakította ki véleményét** a zárszámadási rendelet-tervezetről.

Ezen hiányosság Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében jelentkezett nagyobb számban (12), míg Hajdú-Bihar megyében 2, Jász-Nagykun-Szolnok megyében mindössze 1 önkormányzat pénzügyi bizottságának hiányzott a véleménye a rendelet-tervezetről. Az előző évi adatra figyelemmel régiós szinten **némi javulás fedezhető fel** a pénzügyi bizottsági vélemények kikérése, kialakítása tárgyában.

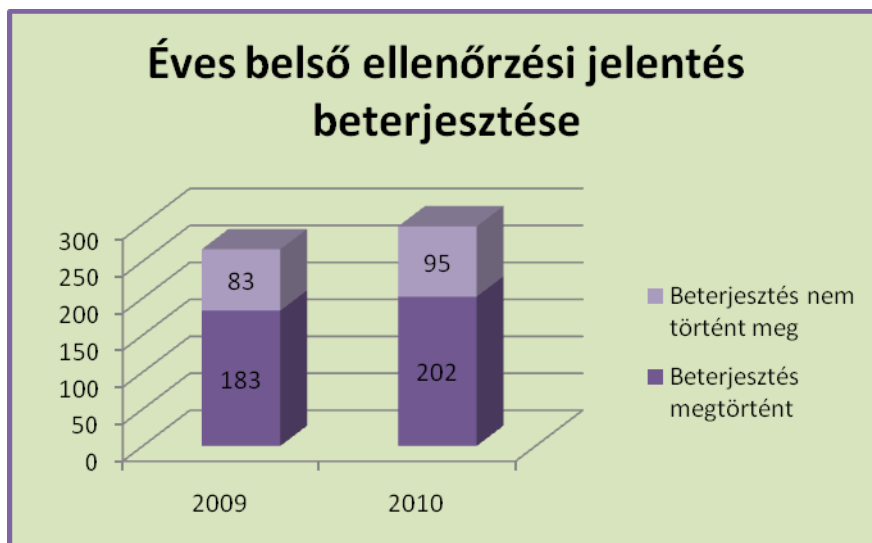
- 3.) Az Ötv. 92. § (10) bekezdése alapján a **polgármesternek** a tárgyévre vonatkozó - külön jogszabályban meghatározott - **éves ellenőrzési jelentést**, valamint az önkormányzat felügyelete alá tartozó költségvetési szervek éves ellenőrzési jelentései alapján készített éves összefoglaló ellenőrzési jelentést - a tárgyévet követően, **a zárszámadási rendelet-tervezettel egyidejűleg** - a képviselő-testület elé kell terjesztenie.

Az Ötv. ezen előírását vizsgálva sajnálattal kellett megállapítanunk azt a tényt, hogy a **297 vizsgált önkormányzatból 95** (2009. évben a 266-ból 83) önkormányzat esetén a **polgármester nem tett eleget kötelezettségének és nem terjesztette be** a zárszámadási rendelet-tervezettel egyidejűleg **az éves ellenőrzési jelentést**.

Az éves belső ellenőrzési jelentés tárgyalásának elmulasztása Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében volt a legkirívóbb. Mindkét megyében 44-44 polgármester mulasztotta el ezen kötelezettségének teljesítését.

Hajdú-Bihar megyében ez a szám annál is inkább kirívónak számít, mivel 2009. évben a mulasztások száma 25 volt. Jellemző módon a kisebb önkormányzatoknál fordult elő, hogy nem a zárszámadási rendelet-tervezetet tárgyaló képviselő-testületi ülésen, hanem később tárgyalták az éves ellenőrzési jelentést. Ennek valószínűsíthető oka, hogy a belső ellenőrzést nem önállóan végzik az önkormányzatok, hanem a többcélú kistérségi társulásokon keresztül bíznak meg cégeket e feladatellátásra. Ezek a belső ellenőrzést végző szervezetek nem tudnak egyszerre, több település képviselő-testületi ülésén megjelenni, a testületek pedig nem szívesen tárgyalják e témát a feladatot végzők jelenléte nélkül.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a viszonylag magas szám ellenére **javulás következett be e területen**, mivel előző évben 123 önkormányzatból 51, míg ez évben a 143 vizsgált önkormányzatból 44 mulasztott. Kiemelendő, hogy 2 Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei önkormányzat (Szatmárcseke, Penyige) pedig nem a zárszámadási rendelet-tervezettel egyidejűleg, hanem egy üléssel korábban tárgyalta az éves ellenőrzési jelentést, ami gyakorlatilag nem róható fel mulasztásként az önkormányzat terhére.

Az éves belső ellenőrzési jelentés beterjesztésének hiányára **szóbeli szakmai véleményben hívtuk fel** a mulasztó önkormányzatok figyelmét.

II. A zárszámadási rendelet-tervezet előterjesztésének vizsgálata

1.) Az Áht. módosítása nem változtatott azon a szabályon, hogy a helyi önkormányzatoknak a zárszámadásuk előterjesztésekor a képviselő-testületek részére tájékoztatásul – **szöveges indokolással együtt – be kell mutatni a következő mérlegeket és kimutatókat kell:**

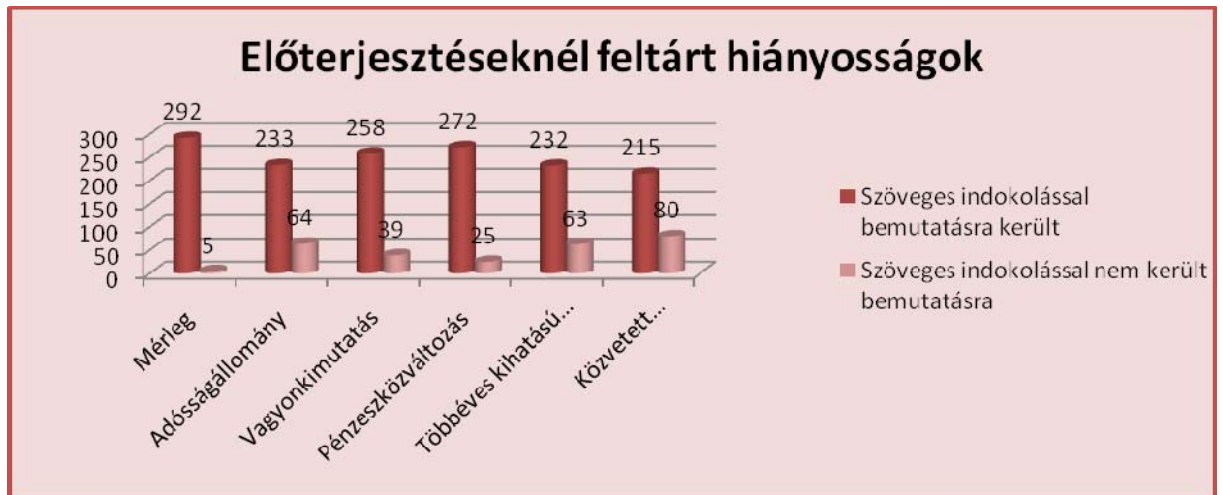
1. az adott **helyi önkormányzat összes bevételét, kiadását, pénzeszközének változását,**
2. a helyi önkormányzat rendeletében meghatározott tartalommal:
  - a) az adott helyi önkormányzat **összevont költségvetési mérlegét, elkülönítetten a helyi kisebbségi önkormányzat mérlegét,**
  - b) az **adósság állományát** lejárat, eszközök, bel- és külföldi hitelezők szerinti bontásban,
  - c) a **vagyonkimutatást,**
  - d) a **többéves kihatással járó döntések számszerűsítését** évenkénti bontásban és összesítve,
  - e) a **közvetett támogatásokat** (pl. adóelengedéseket, adókedvezményeket) tartalmazó kimutatást. (Áht. 118. § (2) bekezdése)

Az Áht. 118. § (2) bekezdése szerinti mérlegek és kimutatók előterjesztésének vizsgálata során megállapítottuk, hogy e területen is fordulnak még elő hiányosságok az önkormányzatok zárszámadási rendelet-tervezeteinek előterjesztéséhez kapcsolódóan.

A tapasztalatok szerint a kötelező mérlegek és kimutatások nagyrészt fellelhetőek voltak az elfogadott zárszámadási rendeletek mellékletei között, azonban **a szöveges indokolással együtt történő előterjesztést** még mindig több önkormányzat mulasztotta el. Az **önkormányzat összes bevételének és kiadásának szöveges indokolással történő előterjesztése Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 3** önkormányzat esetében hiányzott (előző évben 13), míg a **másik két megyében ilyen hiányosság a vizsgált rendeletek előterjesztése során nem mutatkozott.**

Az önkormányzat **pénzeszköz változásának bemutatását régiós szinten 25** zárszámadási előterjesztés nem tartalmazta (2009. évben 43) **5 önkormányzat** (előző évben 14) esetében **nem került bemutatásra** szöveges indokolással a **költségvetési mérleg, 64** (előző évben 56) zárszámadási rendelet előterjesztésében nem volt fellelhető az önkormányzat **adósságállományának bemutatása**, lejárát, eszköz, hitelezők szerinti bontásban, **39** esetben (2009. évben 33) **nem csatolták a vagyonkimutatást**, illetve nem került tájékoztatásul bemutatásra.

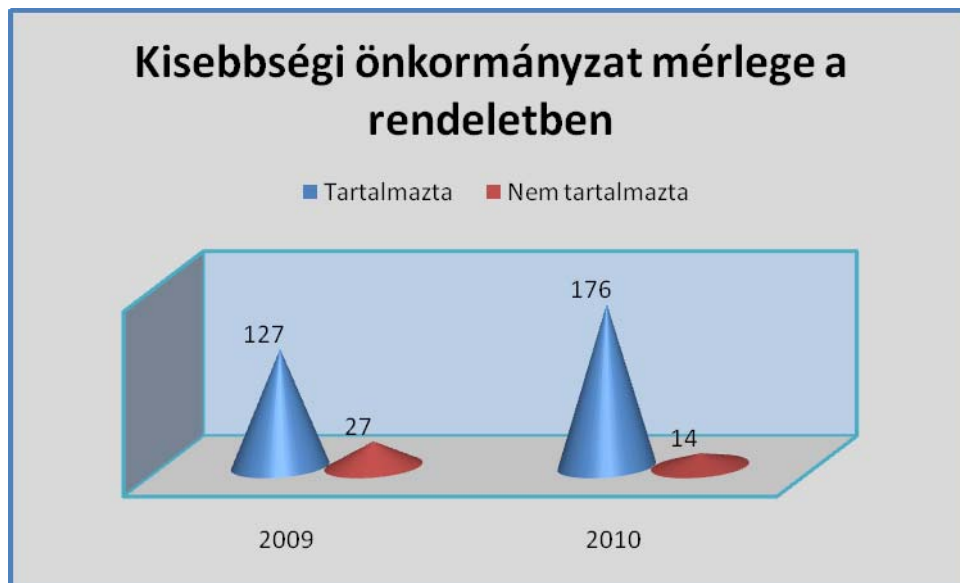
A **többéves kihatással járó döntések számszerűsítését** a három megyében felülvizsgált 297 önkormányzattól **63** (előző évben 266-ból 44) önkormányzat nem mutatta be szöveges indokolással. A **közvetett támogatásokat** tartalmazó kimutatások **80** előterjesztésből (így zárszámadási rendeletről) hiányoztak, míg 2009. évben ez a szám csak 47 volt.

- 2.) Az Áht. 118. § (2) bekezdés 2. pont a) alpontja alapján – a kisebbségi önkormányzatokat érintően azt vizsgáltuk, hogy bemutatásra került-e **elkülönítetten a kisebbségi önkormányzat mérlege**, illetve a 65. § (3) bekezdés alapján a **zárszámadási rendelet tartalmazza-e a kisebbségi önkormányzat zárszámadását.**

A felülvizsgálat eredményeként megállapítást nyert, hogy a felülvizsgált 297 önkormányzatból a régióban **190 önkormányzatnál működik kisebbségi önkormányzat**, és a 190 érintett zárszámadási rendeletből **14 zárszámadási rendelet nem tartalmazta elkülönítetten a kisebbségi önkormányzat mérlegét** (előző évben 22), illetve nem került szöveges indokolással bemutatásra, míg az Áht. 65. § (3) bekezdését figyelmen kívül hagyva **15** (2009. évben 27) **kisebbségi önkormányzat zárszámadását** (határozatát) **nem tartalmazta** elkülönítetten a helyi önkormányzat zárszámadási rendelete.

(A kisebbségi önkormányzatok zárszámadási határozatainak vizsgálatának eredménye a IV. fejezetben kerül részletesen kifejtésre)

III. A zárszámadási rendelet tartalmi elemeinek vizsgálata

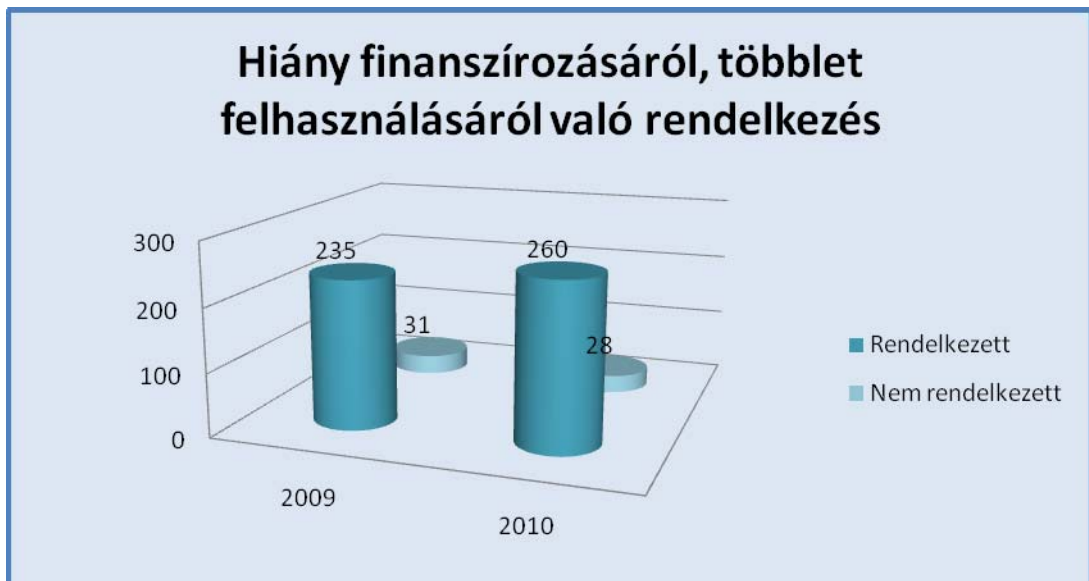
- 1.) Az Áht. 18. §-a alapján a költségvetés végrehajtásáról szóló zárszámadást költségvetési évenként, az elfogadott **költségvetéssel összehasonlítható módon**, az év utolsó napján érvényes szervezeti, besorolási rendnek megfelelően kell elkészíteni.

A zárszámadási rendelet költségvetéssel összehasonlítható módon történő elfogadása már a korábbi években megvalósult, így elenyésző volt azon önkormányzatoknak a száma, amelyek zárszámadási rendelete nem felelt meg ezen követelménynek. Ez a megállapítást érvényes a 2009. évi zárszámadási rendeletek esetében is, hiszen Hajdú-Bihar megye kivételével nem kellett ilyen hiányosságot dokumentálnunk. A felülvizsgált **297 zárszámadási rendeletből** mindössze **4 Hajdú-Bihar megyei települési önkormányzat** (előző évben ugyancsak Hajdú-Bihar megyében 3) zárszámadási rendelete nem került a **költségvetéssel összehasonlítható módon** elfogadásra.

A többi 293 zárszámadási rendelet a költségvetéssel összehasonlítható módon került elfogadásra, a rendeletek tartalmazták az eredeti, a módosított és a teljesített előirányzatokat is, megfeleltek az év utolsó napján érvényes szervezeti, besorolási rendnek.

- 2.) Nem változott az Áht. azon szabálya sem, hogy a költségvetés megállapításakor, illetve a költségvetés végrehajtásáról szóló beszámolókor rendelkezni kell a **költségvetési többlet felhasználásáról, zárszámadáskor jóvá kell hagyni a költségvetési hiány finanszírozásának módját.** (Áht. 8/A. § (1) bekezdése)

Ha kis mértékben is, de javulást tapasztaltunk e szabályozási követelmény teljesítése során. Megállapítást nyert, hogy a 297 önkormányzat közül **28** (előző évben 266 önkormányzat közül 31) **nem tett eleget kötelezettségének**, és nem rendelkezett a többlet felhasználásának módjáról, illetve nem hagyta jóvá a hiány finanszírozásának módját. A 28 mulasztás közül **Hajdú-Bihar megyében 13, Jász-Nagykun-Szolnok megyében 8, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 7** önkormányzat esetében fordult elő.

- 3.) A zárszámadási rendeletek felülvizsgálata során az Ötv. 92/A. § (1)-(2) bekezdése alapján **könyvvizsgálatra kötelezett önkormányzatok** számbavétele is megtörtént.

Az Áht. 82. §-a alapján a könyvvizsgálói záradékkal ellátott egyszerűsített tartalmú – a helyi önkormányzat és intézményei adatait összevontan tartalmazó – éves pénzforgalmi jelentést, könyvviteli mérleget, pénzmaradvány-kimutatást, és eredmény-kimutatást is be kell terjesztenie a polgármesternek a zárszámadási rendelet-tervezettel együtt a képviselő-testület elé.

Az Állami Számvevőszéktől, illetve a Magyar Államkincstártól beszerzett információk szerint **Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében** a vizsgált önkormányzatok közül **64, Hajdú-Bihar megyében 40, Jász-Nagykun-Szolnok megyében 18** önkormányzat volt **könyvvizsgálatra köteles**. Mindezek alapján **régiós szinten a könyvvizsgálatra kötelezett** önkormányzatok száma összesen **122** volt.

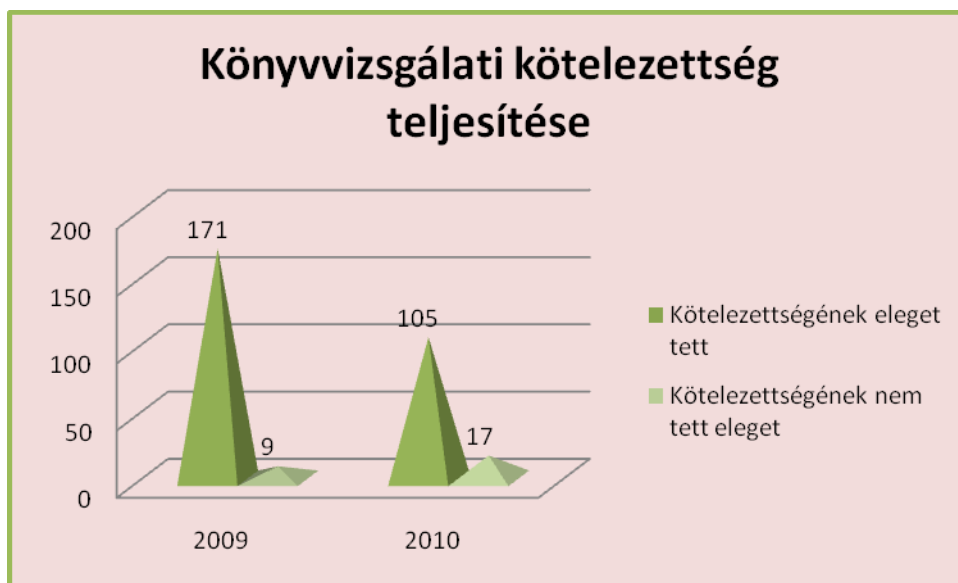
A könyvvizsgálati kötelezettség teljesítésének vizsgálatánál problémaként jelentkezett, hogy több önkormányzatnál az előterjesztéshez, illetve a képviselő-testület jegyzőkönyvéhez **nem kerültek becsatolásra** az Áht. 82. §-a által megkövetelt, a **könyvvizsgálói záradékkal ellátott jelentések, mérlegek, illetve kimutatók**. **Hajdú-Bihar megyében 3, Jász-Nagykun-Szolnok megyében 2, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 12** önkormányzat **mulasztotta el** ezen kötelezettségét.

Az is előfordult, hogy a könyvvizsgáló jelen volt a képviselő-testület zárszámadási rendelet-tervezetet tárgyaló ülésén, szóban véleményt is nyilvánított, de az előírt dokumentumok a megküldött rendelet, illetve jegyzőkönyv mellett nem volt feltalálható. Ezekben az esetekben – a könyvvizsgáló jelenléte ellenére – mulasztást kellett megállapítanunk, habár valószínű, hogy az említett jelentések, mérlegek és eredmény-kimutatók könyvvizsgálói záradékolása is megtörtént.

Mindezek figyelembe vételével **az egyszerűsített tartalmú** – a helyi önkormányzat és intézményei adatait összevontan tartalmazó – **éves pénzforgalmi jelentés hiányát 12 Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei** (előző évben 16) **3 Hajdú-Bihar megyei** (előző évben nem volt ilyen), **2 Jász-Nagykun-Szolnok megyei** előző évben nem volt) önkormányzatnál állapítottuk meg.

Hiányzott a **könyvviteli mérleg és a pénzmaradvány-kimutató 12-12**, míg az **eredmény-kimutató 17 Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei**, a **könyvviteli mérleg és a pénzmaradvány-kimutató 2**, illetve **3 Hajdú-Bihar megyei**, **1-1 Jász-Nagykun-Szolnok megyei** önkormányzat esetében.

Nem került sor hiányosság megállapítására az eredmény-kimutató tekintetében Hajdú-Bihar megyében, míg **Jász-Nagykun-Szolnok megyében 2 önkormányzat** esetében jelentkezett az **eredmény-kimutató hiánya**.

4.) Az új Ámr. 213. § (3) bekezdése alapján az **irányító szervnek** a saját zárszámadási rendeletével (határozatával) egyidejűleg a **költségvetési szervei pénzmaradványát** meg kell állapítania.

Ez azt jelenti, hogy a helyi önkormányzatok képviselő-testületeinek az általuk fenntartott (irányított) költségvetési szervek pénzmaradványáról a zárszámadási rendelettel egy időben rendelkezniük kell.

A költségvetési szervet fenntartó (irányító) önkormányzatok nagy része eleget tett az új Ámr.-ben foglalt kötelezettségének és döntött a költségvetési szervek pénzmaradványáról. A mulasztók száma a következők szerint alakult: **Hajdú-Bihar megyében 8, Jász-Nagykun-Szolnok megyében 7, míg Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 8** önkormányzat **nem hagyta jóvá a költségvetési szerveinek pénzmaradványát.**

IV. A kisebbségi önkormányzatok zárszámadási határozatainak vizsgálata

A korábbi évekhez hasonlóan a helyi önkormányzatok zárszámadási rendeleteinek szakmai felülvizsgálatával egy időben – a szoros összekapcsolódás miatt - **a kisebbségi önkormányzatok zárszámadási határozatainak** felülvizsgálatát is elvégeztük.

A kisebbségi önkormányzatok zárszámadási határozatainak szakmai felülvizsgálata is kiterjedt a határozatok meghozatalát megelőző eljárás vizsgálatára, az előterjesztésre, a szerkezeti és tartalmi követelmények meglétére.

Az **észak-alföldi régió** három megyéjében (Hajdú-Bihar 63, Jász-Nagykun-Szolnok 39, Szabolcs-Szatmár-Bereg 127) összesen **229 kisebbségi önkormányzat működik**. Sajnálatos tény, hogy **Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében** a kisebbségi önkormányzatok esetében sem került megküldésre valamennyi zárszámadási határozatot tartalmazó jegyzőkönyv, így a 127 kisebbségi önkormányzat közül **84 kisebbségi önkormányzat** zárszámadási határozatának felülvizsgálatát sikerült csak teljesíteni. Pozitívum, hogy a másik két megyében valamennyi (Hajdú-Bihar 63, Jász-Nagykun-Szolnok 39) zárszámadási határozat górcső alá kerülhetett. Mindezekre figyelemmel régiós szinten **186** (2009. évben 164) **kisebbségi önkormányzati zárszámadási határozatának felülvizsgálata történt meg**.

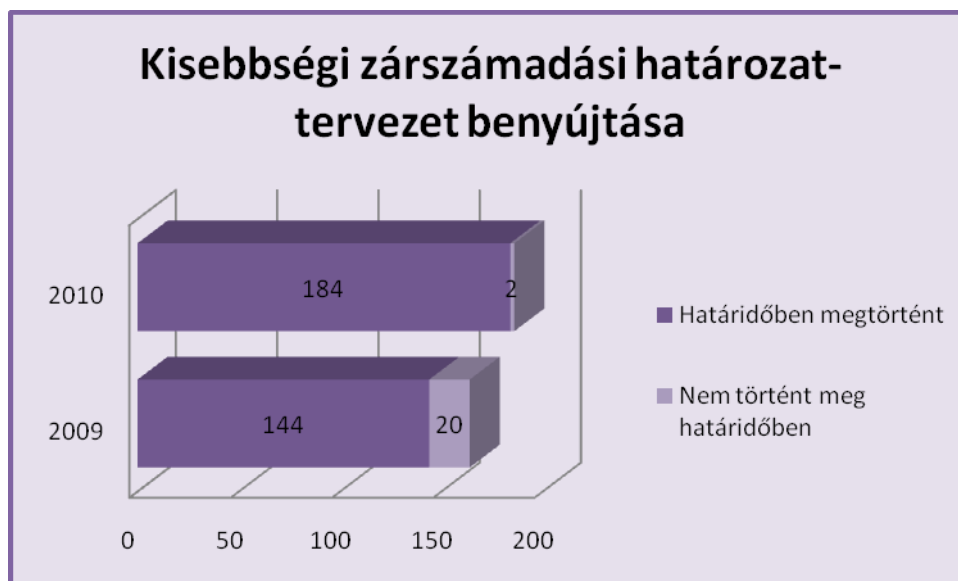
A kisebbségi önkormányzatok zárszámadási határozatainak felülvizsgálata során örömmel nyugtázhattuk, hogy a kisebbségi önkormányzatok elnökei majdnem maradéktalanul eleget tettek az Áht. 82. §-ban foglalt kötelezettségüknek és olyan időben terjesztették a képviselő-testület elé a kisebbségi zárszámadásokat, hogy azokat a települési önkormányzatok a zárszámadási rendeletükbe be tudták építeni.

A vizsgált 186 kisebbségi önkormányzat közül mindössze **2** (1 Jász-Nagykun-Szolnok és 1 Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei) **esetében fordult elő határidő mulasztás**. 2009. évben ez a szám sokkal magasabb (20) volt.

A felülvizsgálat során az alábbi hiányosságok kerültek felszínre: Az Áht. 18. §-ával ellentétben **nem volt a költségvetéssel összehasonlítható** (Hajdú-Bihar megye 3, Jász-Nagykun-Szolnok megye 1, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 1) **5 zárszámadási határozat** (előző évben 21), az Áht. 8/A. § (1) bekezdését figyelmen kívül hagyva, **nem döntött** a keletkezett **hiány finanszírozásának módjáról, illetve a kialakult többlet felhasználásáról 7** kisebbségi önkormányzat képviselő-testülete (előző évben 22).

A kisebbségi önkormányzatok zárszámadási határozatainak szerkezetét áttekintve elsősorban a következő hibák miatt került szakmai vélemény kiadásra: a határozat nem tartalmazta az eredeti előirányzatokat, a kiadások nem voltak kellőképpen részletezve (a teljes bevétel dologi kiadásokra fordítása, annak ismertetése nélkül), a bevételek pontatlanul voltak megjelölve.

A kisebbségi önkormányzatok esetében a költségvetési hiány nem volt gyakori, a költségvetés bevételei és kiadásai jellemzően egyensúlyban voltak, de előfordult a költségvetési többlet is.

A felülvizsgálat során feltárt hiányosságok, hibák, mulasztások megszüntetése érdekében **20** (2009. évben 23) **kisebbségi zárszámadási határozatra** fogalmaztunk meg – szóban - **szakmai véleményt**.

V. A többcélú kistérségi társulások zárszámadási határozatának felülvizsgálata

Az észak-alföldi régióban az előző évhez hasonlóan 2009. évben is **28 többcélú kistérségi társulás működött** (Hajdú-Bihar megye 9, Jász-Nagykun-Szolnok megye 7, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 12).

A szakmai felülvizsgálat során a társulások esetében sem állt rendelkezésünkre valamennyi társulás zárszámadási határozatát tartalmazó jegyzőkönyv. A 28 többcélú kistérségi társulásból **21 társulás** (2009. évben 12) **zárszámadási határozata került felülvizsgálatra**, míg 7 társulás a vizsgálat befejezésének időpontjáig nem küldte meg a társulási tanács üléséről készült – zárszámadási határozatot tartalmazó – jegyzőkönyvet. Így a zárszámadási határozatot **6 Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei** és **1 Hajdú-Bihar megyei** társulás esetében nem tudtuk elvégezni. Az előző évhez viszonyítva jelentősen emelkedett a megküldött és felülvizsgált zárszámadási határozatok száma, amely mindenképpen figyelemre méltó.

Hajdú-Bihar megyében a mulasztó **1 társulás** (Hajdúsági) zárszámadási határozata azért nem került felülvizsgálatra, mert **a vizsgálat időpontjáig a társulási tanács nem fogadta el a zárszámadási határozatot**. A társulás pénzügyi beszámolója elkészült, a Magyar Államkincstárhoz benyújtásra került, azonban a társulási tanács ülésének hiánya miatt a zárszámadás határozat formájában nem került elfogadásra.

A **Jász-Nagykun-Szolnok megyében létrejött 7 többcélú kistérségi társulás** valamennyi zárszámadási határozata felülvizsgálatra került, amelyek – örvendetes módon – mindenben **megfeleltek a jogszabályi előírásoknak**, jogszabálysértések feltárására nem került sor.

Ugyancsak **pozitív eredményről** adhatunk számot a **Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei társulások** zárszámadási határozatainak tekintetében is, mivel a felülvizsgált **6 zárszámadás megfelelt a jogszabályi követelményeknek**, a társulási tanács elé terjesztésük határidőben megtörtént, a zárszámadások szerkezete, tartalma nem esett kifogás alá. A hiányról, többletről, a költségvetési szervek pénzmaradványáról a szükséges döntések megszülettek.

Mindössze **1 társulás határozatában fordult elő jogszabály-szerkesztési hiba** (paragrafus alkalmazása a határozatban), melyre szóbeli szakmai véleményben hívtuk fel a figyelmet.

A **Hajdú-Bihar megyében** működő többcélú kistérségi társulásoknál is csak **néhány esetben fordult elő mulasztás**, illetve **minimális hiba, hiányosság** jelentkezett a zárszámadási határozatokban. A felülvizsgált 8 társulás zárszámadási határozata közül **3 esetben** az elnök az Áht. 82. §-ában meghatározott **határidőt követően terjesztette be a tanács elé a határozat-tervezetet**, **1** zárszámadáshoz **nem csatolták a pénzmaradvány kimutatást** és **nem határoztak** az Áht. 8/A. § (1) bekezdése alapján a keletkezett **hiány finanszírozásának módjáról**. A vizsgált 8 zárszámadási határozat közül **5** Hajdú-Bihar megyében is **hibátlannak bizonyult**.

Ö s s z e g z é s

A helyi önkormányzatok 2009. évről szóló zárszámadási rendeleteinek szakmai felülvizsgálata összegzéseként megállapítható, hogy a vizsgált **297** (előző évben 266) **zárszámadási rendeletből 158** (előző évben 266-ból 106) **zárszámadási rendelet teljesen hibátlanul, a jogszabályokban foglaltaknak megfelelően** került megalkotásra. A valamilyen hibában, hiányosságban szenvedő **139** rendeletben, illetve rendelet-tervezettel összefüggésben összesen **354 db** törvény-, illetve jogszabálysértés, vagy mulasztás fordult elő (előző évben 160 rendeletben 281).

Az emelkedés egyik oka az **éves ellenőrzési jelentések előterjesztésének** viszonylag magas számban **történő elmulasztása**, illetve **nem a zárszámadási rendelettel egy időben történő tárgyalása**, a másik, hogy még mindig **nem vált egyértelmű gyakorlattá az Áht. 118. § (2) bekezdésében** előírt **mérlegek és kimutatások szöveges indokolással történő bemutatása**, így főként az **adósságállomány, a vagyonkimutatás, a többéves kihatással járó döntések**, valamint a **közvetett támogatások** bemutatása maradt el ebben az évben jelentős számban. Ugyanakkor az is megállapítható, hogy a hibák, hiányosságok nagyobb része a képviselő-testületi üléssel, az előterjesztésekkel, a jegyzőkönyvekkel hozható összefüggésbe.

A feltárt jogszabálysértések, megállapítások **kisebb része érinti a zárszámadási rendeletek tartalmi követelményeit.**

Ez évben sem volt jellemző a jogalkotásra, jogszabályszerkesztésre vonatkozó szabályok megsértése, bár **a jövőben kiemelt figyelmet kell szentelnünk** arra, hogy a **jogszabály-szerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet alkalmazása teljes mértékben megvalósuljon** a költségvetési, zárszámadási rendelet-tervezetek előkészítése során.

Összességében megállapítható, hogy az elfogadott zárszámadási rendeletek (határozatok) alkalmasak voltak arra, hogy kellő információval szolgáljanak az önkormányzatok, kisebbségi önkormányzatok, társulások 2009. évi költségvetésének végrehajtásáról, bemutassák a költségvetési gazdálkodás eredményeit.

A továbbiakban is egyik fő feladatunk a kiadott szakmai vélemények hatályosulásának figyelemmel kísérése, a rendszeres szakmai segítségnyújtás biztosítása az önkormányzatok (kisebbségi önkormányzatok, társulások) törvényes működésének elősegítése érdekében.

Debrecen, 2010. július 20.

Dr. Fazakasné dr. Veszprémy Anna
főosztályvezető